

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-12535-011
Otsuse kuupäev	22. dets 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Silvia Truman, liikmed Signe Naarits, Katrin Kuldkepp
Tarbija	
Kaupleja	Valeri Jaaksoo, 10550828
Tarbija nõue	Asja asendamine
Asja läbivaatamise aeg	9. dets 2020

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus.

2. Kaupleja peab asendama tarbijale 08.06.2020 lepingu täitmiseks üle antud ionisaatori lepingutingimustele vastava seadmega.

Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal aega 30 päeva, arvates otsuse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast

Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija avalduse kohaselt novembris 2018 ostis ta kauplejal rauaeraldusfiltri joogivee puhastamiseks, mille komplekti kuulus ka ionisaator. Mais 2020 filter enam vett korralikult puhtaks ei teinud ja siis selgus, et ionisaator ei tööta korralikult. 08.06.2020 ostis tarbija kauplejal uue ionisaatori hinnaga 100 eurot. Kaks kuud pärast paigaldust läks ionisaator rikki. 04.08.2020 esitas tarbija pretensiooni ning tagastas toote kauplejale. Kaupleja leidis, et tarbija poleks tohtinud toodet spetsialisti abita paigaldada, samas parandas ionisaatori ja nõudis, et tarbija tasuks varuosade maksumuse 35 eurot. Tarbija hinnangul ei ole ionisaatori paigaldamine keeruline ning kaupleja on ka suuliselt selle paigaldamist selgitanud. Juhendit vaadates on tarbija seisukohal, et teostas paigaldamise õigesti. Tarbijal puudub veendumus selles, et kauplejal on õigus ja pädevus teha seadmele ekspertiis ja seda ise remontida. Tarbija pole nõus varuosade eest maksma, samuti parandatud asja tagasi võtma, vaid soovib, et kaupleja asendaks seadme.

Kaupleja seisukoht:

Kuna tarbija otsustas paigaldusteenuse pealt kokku hoida, lubas kaupleja, et juhendab ionisaatori paigaldamist ja kontrollib paigaldamise õigsust telefoni teel. Tarbija kauplejale tagasi ei helistanud ja teostas paigaldustööd ise ilma kaupleja juhusteta ja kontrollita. Kaupleja veebilehel on kirjas, et müüja ei vastuta kahjude eest, kui toode ei ole paigaldatud müüja poolt aktsepteeritud paigaldaja ega juhendis toodud nõuete kohaselt. Kaupleja ei paranda müüdü asja puudusi tasuta. Praegusel juhul võisid seadme rikke põhjustada: 1. vigastused, mis on tekkinud elektritoe vale kasutamise tagajärjel, 2. ebaõige toitepinge või maanduseta vooluvõrgu kasutamine, 3. elektri ja veekatkestused, 4. asjatundmatu installatsioon või kasutusele võtmine. Neist ühe põhjuse tõttu – voolukõikumise tagajärjel on rikutud ionisaatori

kaks detaili (lamp ja kompressor e pump). Mida tarbija valesti tegi ionisaatori paigaldamisel, on kauplejal raske öelda, sest paigaldamist pealt ei näinud. Kaupleja on ainuke seadmete müüja Eestis ning seadme paigaldamisel aktsepteerib vaid enda töötajaid. Tegemist on seadmega, mille paigaldamine vajab kindlasti spetsialisti abi. Avastades rikke avaldas tarbija soovi saata ionisaator kauplejale posti teel, et kaupleja selle korda teeks ja tagasi saadaks. Kaupleja oli sellega päri.

Komisjoni põhjendus:

Asja materjalide kohaselt sõlmisid pooled tarbijalemüügilepingu VÕS § 208 lg-te 1 ja 4 tähenduses tarbijale ionisaatori müümiseks. Ostmisest mõne kuu möödumisel tagastas tarbija seadme, kuna see läks rikki. Kaupleja parandas ionisaatori ja nõudis tarbijalt varuosade maksumuse 35 eurot hüvitamist, millega tarbija nõus pole ning tarbija nõudeks on defektse toote asendamine.

Komisjon tutvus asja materjalidega, hindas tõendeid ning leiab, et tarbija avaldus on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

VÕS § 217 lg 1 järgi on kaupleja põhikohustuseks anda ostjale üle lepingutingimustele, eelkõige koguse, kvaliteedi, liigi, kirjelduse ja pakendi osas vastava asja. Asja lepingutingimustele mittevastavuse korral on tarbijal õigus kasutada VÕS § 100 lg-s 1 sätestatud õiguskaitsevahendeid, sh nõuda kohustuse täitmist (asja asendamist/parandamist). VÕS § 218 lg-st 2 järeldub, et asjal puuduse ilmnemisel on kauplejale pandud kohustus 6 esimest kuud tõendada tootmisvea puudumist asja üleandmise hetkel ning puuduse põhjuse tuvastamise ja asja parandamisega/asendamisega seotud kulud kannab kaupleja (VÕS § 222 lg-d 1 ja 4).

Tarbija ostis seadme 08.06.2020 ja esitas pretensiooni toote kvaliteedi osas 04.08.2020, so kuue kuu jooksul toote soetamisest, millest tulenevalt lasus kauplejal kohustus tõendada tootmisvea puudumist asja üleandmise hetkel. Tootmisvea puudumise tõendamiseks võib kaupleja tellida ekspertiisi sõltumatult eksperdilt või tõendada puuduse tekkepõhjusi ka enda vastava eriala ja teadmistega spetsialisti põhjendatud arvamusega. Kui tarbija ei nõustu kaupleja esitatud tõendiga, lasub tal kohustus esitada oma vastav tõend – sh eksperdi või asjatundja arvamus, millise alusel saaks komisjon tootjapoolse vea esinemist järeldada. Praegusel juhul kaupleja vaatas ionisaatori üle, tuvastas, et rikutud on lamp ja pump ning asendas rikutud detailid. Seega ei ole asjas vaidlust seadme puuduse üle. Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu väitega, et ta ei vastuta tekitatud kahju eest, kui seade pole paigaldatud müüja aktsepteeritud spetsialisti poolt, ega kõrvalda puudused tasuta, kui puuduse on põhjustatud tarbija ise seadme vale paigaldamisega.

Komisjoni hinnangul pole kaupleja tõendanud ei tootmisvea puudumist ega seda, et rikkumise põhjustas tarbija enda tegu või temast tulenev asjaolu või sündmus, mille toimumise riisikot tarbija kannab (VÕS § 101 lg 3). Tarbija selgitusel ionisaatori paigaldas ta vastavas juhendis toodud ja kauplejalt suuliselt saadud juhiste järgi. Kaupleja vastuväidetest ei nähtu, mida tarbija on seadme paigaldamisel valesti teinud, vastupidi, kaupleja on märkinud, et kuna paigaldamist pealt ei näinud, siis on raske öelda, mida on valesti tehtud. Neil asjaoludel ning arvestades, et seadme rike ilmnis mitte kohe, vaid kaks kuud pärast paigaldamist, ei ole komisjonil alust asuda seisukohale, et seadme puudus tulenes selle ebaõigest paigaldamisest. Kaupleja on välja toonud seadme rikke tekkimise neli võimalikku põhjust ning märkinud üldsõnaliselt, et neist ühe põhjuse – voolukõikumise tagajärjel - on rikutud ionisaatori kaks detaili, kuid kaupleja pole järeldust põhistanud ega selgitanud/tõendanud rikke seost väidetavalt seadme ebaõige paigaldamisega. Kuivõrd seade on parandatud, ei ole tarbijal võimalik omapoolset tõendit seadme puuduse tekkepõhjuse kohta esitada.

Eeltoodu alusel on komisjon seisukohal, et tarbijale lepingu täitmiseks üle antud ionisaator ei vastanud lepingutingimustele VÕS § 217 lg 1 ja lg 2 p 6 tähenduses, kaupleja on lepingut

rikkunud ja vastutab toote puuduse eest. VÕS § 222 lg 1 järgi võib lepingutingimustele mittevastava asja saanud ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist ning nii asja puuduse kõrvaldamist kui ka asendamist saab müüjalt nõuda vaid siis, kui see ei põhjusta müüjale ebamõistlikke kulutusi või põhjendamatuid ebamugavusi. Praegusel juhul kaupleja parandas asja, kuid leiab, et kulud peab hüvitama tarbija. Nagu eespool selgitatud, sätestab VÕS § 222 lg 4, et asja parandamisega/asendamisega seotud kulud kannab müüja. Seega kaupleja seisukoht, et tarbija peab hüvitama varuosade maksumuse, ei tugine seadusele ning kaupleja keeldus õigustamatult asja tasuta parandamisest.

Kas asi parandada või asendada lepitakse kokku poolte vahel. Kuigi kaupleja väidab, et tarbija avaldas soovi asja kordategemiseks, siis poolte kirj vahetusest kokkulepet asja parandamiseks ei nähtu. Tarbija väidetest järelduvalt kahtleb ta kaupleja teadmistes ja oskuses seade ise parandada ning ta soovib defektse toote asendamist. Komisjon selgitab, et seaduse põhimõttest ei tulene, et müüjal on õigus põhjendamatult teostada esmajärjekorras üksnes asja parandamist. Tarbijal on valikuõigus nõuda kas asja parandamist või asendamist ning kaupleja võib asendamisest keelduda mõjuvatel põhjustel juhul, kui nt asendamine on parandamisest kulukam, müüdnud asja enam ei toodeta, müüja käsutuses samaväärset asja pole ja selle hankimine on võimatu või seotud kaupleja jaoks ebamõistlike kuludega. Viidatud asjaoludele pole kaupleja viidanud ega tuginenud. Eeltoodut arvestades, samuti asjaolu, et kaupleja nõudis põhjendamatult asja parandamise eest täiendavat tasu, on komisjoni hinnangul tarbija nõue puudustega asja asendamiseks põhjendatud ning komisjon rahuldab tarbija avalduse.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Silvia Truman

/allkirjastatud digitaalselt/

Signe Naarits

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Kuldkepp

/allkirjastatud digitaalselt/